

Bruselj, 1. april 2022
(OR. sl)

7781/22

Medinstitucionalna zadeva:
2022/0106 (NLE)

ECOFIN 296
UEM 49

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	1. april 2022
Prejemnik:	generalni sekretar Sveta Evropske unije Jeppe TRANHOLM- MIKKELSEN
Št. dok. Kom.:	COM(2022) 163 final
Zadeva:	Predlog PRIPOROČILA SVETA o pretvorbi bankovcev grivne v valuto države članice gostiteljice v korist oseb, ki bežijo pred vojno v Ukrajini

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2022) 163 final.

Priloga: COM(2022) 163 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 1.4.2022
COM(2022) 163 final

2022/0106 (NLE)

Predlog

PRIPOROČILO SVETA

**o pretvorbi bankovcev grivne v valuto države članice gostiteljice v korist oseb, ki bežijo
pred vojno v Ukrajini**

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Evropski svet je v odziv na rusko vojaško invazijo na Ukrajino 24. februarja 2022 v sklepih z istega dne ostro obsodil neizzvano in neupravičeno vojaško agresijo Ruske federacije (v nadaljnjem besedilu: Rusija) proti Ukrajini, pri čemer je poudaril hude kršitve mednarodnega prava in načel Ustanovne listine ZN ter tveganje za evropsko in svetovno varnost in stabilnost.

Unija je izkazala in bo še naprej izkazovala odločno podporo Ukrajini in njenim državljanom, ki se soočajo z agresijo Rusije brez primere. Ta predlog je del odziva Unije na beg ljudi, ki je posledica ruske vojaške invazije na Ukrajino.

Po ruski invaziji na Ukrajino je v samo nekaj tednih v Unijo prispelo več kot štiri milijone ljudi. Tako obseg kot hitrost prihodov sta brez primere. Te številke naj bi se še povečale.

Z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2022/382¹ se je ugotovil obstoj množičnega prihoda razseljenih oseb, ki so morale zaradi oboroženega spopada zapustiti Ukrajino, v Unijo, uvedena pa je bila tudi začasna zaščita razseljenih oseb iz Ukrajine.

Razseljene osebe, ki uživajo začasno zaščito ali ustrezno zaščito po nacionalnem pravu v skladu z Direktivo 2001/55/ES² in Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2022/382, imajo nujne likvidnostne potrebe za kritje osnovnih stroškov. Veliko jih je prispelo z bankovci grivne, vendar se soočajo z velikimi težavami pri pretvarjanju teh bankovcev v valuto države članice gostiteljice. Narodna banka Ukrajine je začasno ustavila menjavo bankovcev grivne v tujo gotovino, da bi zaščitila omejene devizne rezerve Ukrajine. Skrajna negotovost glede prihodnjega menjalnega tečaja med valuto države članice gostiteljice in grivno kreditnim institucijam dejansko preprečuje sprejemanje menjave bankovcev grivne, tudi z diskontom.

Države članice so si zelo prizadevale vzpostaviti humanitarno pomoči za tiste, ki bežijo iz Ukrajine. Več držav članic je skušalo ta prizadevanja dopolniti s pobudami za lažjo menjavo bankovcev grivne v valuto države članice gostiteljice, da bi razseljenim osebam iz Ukrajine pomagali pri zadovoljevanju njihovih potreb, zlasti med potovanjem po Uniji.

Cilj tega predloga je spodbujati usklajen pristop k morebitnim nacionalnim shemam, da bi razseljenim osebam iz Ukrajine ponudili enake pogoje za pretvorbo njihovih bankovcev grivne v lokalno valuto ne glede na to, katera država članica jih gosti.

• Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike

Ta predlog je v celoti skladen s pravnim redom EU na področju azila, zlasti z Direktivo Sveta 2001/55/ES z dne 20. julija 2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takšnih oseb ter Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2022/382 z dne 4. marca 2022 o ugotovitvi obstoja množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine v smislu člena 5 Direktive 2001/55/ES in z učinkom uvedbe začasne zaščite. Prav

¹ Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2022/382 z dne 4. marca 2022 o ugotovitvi obstoja množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine v smislu člena 5 Direktive 2001/55/ES in z učinkom uvedbe začasne zaščite (UL L 71, 4.3.2013, str. 1).

² Direktiva Sveta 2001/55/ES z dne 20. julija 2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takšnih oseb (UL L 212, 7.8.2001, str. 12).

tako je v celoti skladen s ciljem Unije, da vzpostavi območje svobode, varnosti in pravice, odprto za tiste, ki si zaradi neizogibnih okoliščin upravičeno prizadevajo dobiti zaščito v Uniji.

Elementi predloga so skladni tudi s Paktom o migracijah in azilu iz septembra 2020 ter zakonodajnimi predlogi, ki ga spremljajo.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Ta predlog je skladen z zunanjim delovanjem Unije, kot so sankcije EU in drugi omejevalni ukrepi. Ta predlog je del celovitega sklopa ukrepov EU v odziv na rusko invazijo na Ukrajino.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Predlog temelji na členu 292 PDEU v povezavi s členom 78(1) in členom 78(2)(c) PDEU. V skladu s členom 78(1) PDEU Unija oblikuje skupno politiko o azilu, subsidiarni zaščiti in začasni zaščiti z namenom ponuditi ustrezen status vsem državljanom tretjih držav, ki potrebujejo mednarodno zaščito, in zagotoviti skladnost z načelom nevračanja. Ta politika mora biti v skladu z Ženevsko konvencijo z dne 28. julija 1951, Protokolom z dne 31. januarja 1967 o statusu beguncev ter drugimi ustreznimi Pogodbami. V skladu s členom 78(2)(c) PDEU Evropski parlament in Svet za namene odstavka 1 po rednem zakonodajnem postopku sprejmeta ukrepe za skupni evropski azilni sistem, ki zajema skupen sistem začasne zaščite razseljenih oseb v primeru množičnega prihoda.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Ta predlog je v skladu z načelom subsidiarnosti, kot je določeno v členu 5(3) PEU. Spodbuja usklajen pristop vseh držav članic, da bi se razseljenim osebam iz Ukrajine nudila enaka obravnava pri pretvorbi njihovih bankovcev grivne v lokalno valuto ne glede na to, katera država članica jih gosti, kreditnim institucijam zagotovili enaki konkurenčni pogoji ter preprečilo morebitno špekulativno ravnanje na trgu.

- **Sorazmernost**

Ta predlog je v skladu z načelom sorazmernosti, kot je določeno v členu 5(4) PEU. Vsebina in oblika tega predlaganega priporočila ne presegata tega, kar je potrebno za doseg njegovih ciljev. Zaveze, ki bi jih sprejele države članice, so prostovoljne, vsaka država članica pa se lahko sama odloči, ali bo vzpostavila tako morebitno nacionalno shemo.

- **Izbira instrumenta**

Na tem področju je ustrezen instrument priporočilo Sveta. Temelji na obstoječem pravu Evropske unije in je v skladu z vrsto instrumentov, ki so na voljo za ukrepe Evropske unije na področju skupnega evropskega azilnega sistema. Določa ukrepe, ki jih morajo države članice preučiti, vendar jim pri tem daje prožne smernice glede izbire in zasnove ukrepov.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Ni relevantno.

- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi ter zbiranje in uporaba izvedenskih mnenj**

Ni relevantno.

- **Ocena učinka**

Predlog vsebuje priporočila za vzpostavitev nacionalnih shem za reševanje izzivov, povezanih z menjavo bankovcev grivne s strani razseljenih oseb, ki so morale zapustiti Ukrajino zaradi ruske invazije na Ukrajino, v lokalno valuto države članice, ki jih gosti. Ker pa državam članicam zagotavlja prožne smernice glede izbire in zasnove ukrepov, ocena učinka ni potrebna.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Ni relevantno.

- **Temeljne pravice**

Ta predlog spoštuje temeljne pravice ter upošteva načela, priznana zlasti z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, in obveznosti, ki izhajajo iz mednarodnega prava, vključno z Ženevsko konvencijo z dne 28. julija 1951 o statusu beguncev, kakor je bila spremenjena z Newyorškim protokolom z dne 31. januarja 1967.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Ta predlog priporočila ne zahteva sredstev iz proračuna EU.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Ni relevantno.

- **Obrazložitveni dokumenti (za direktive)**

Ni relevantno.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

V odstavku 1 sta navedena cilj in področje uporabe tega priporočila.

Cilj tega priporočila je razseljenim osebam, ki uživajo začasno zaščito ali ustrezno zaščito po nacionalnem pravu v smislu člena 2 Izvedbenega sklepa Sveta (EU) 2022/382, olajšati menjavo bankovcev grivne v lokalno valuto države članice, ki jih gosti.

Odstavek 2 državam članicam priporoča, naj vzpostavijo nacionalne sheme za lažjo pretvorbo bankovcev grivne v nacionalno valuto. Sheme bi morale določati zgornjo mejo 10 000 griven na osebo, in sicer brez stroškov, po uradnem menjalnem tečaju, ki ga objavi Narodna banka Ukrajine. Sheme bi morale trajati najmanj tri mesece.

Odstavek 3 državam članicam priporoča, naj za izvajanje sheme čim bolj izkoristijo mrežo sodelujočih kreditnih institucij in se z njimi dogovorijo o tem, kako evidentirati in preveriti identiteto posameznih razseljenih oseb, ki uporabljajo shemo.

Odstavek 4 državam članicam priporoča, naj se z Narodno banko Ukrajine dogovorijo o načinih prihodnje menjave bankovcev grivne.

Predlog

PRIPOROČILO SVETA

o pretvorbi bankovcev grivne v valuto države članice gostiteljice v korist oseb, ki bežijo pred vojno v Ukrajini

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 292 v povezavi s členom 78(1) in 78(2), točka (c), Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Po ruski invaziji na Ukrajino je v samo nekaj tednih v Evropsko unijo prispelo več kot štiri milijone ljudi. Tako obseg kot hitrost prihodov sta brez primere.
- (2) Z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2022/382¹ se je ugotovil obstoj množičnega prihoda razseljenih oseb, ki so morale zaradi oboroženega spopada zapustiti Ukrajino, v Unijo, uvedena pa je bila tudi začasna zaščita razseljenih oseb iz Ukrajine.
- (3) Razseljene osebe, ki uživajo začasno zaščito ali ustrezno zaščito po nacionalnem pravu v skladu z Direktivo Sveta 2001/55/ES² in Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2022/382, imajo nujne likvidnostne potrebe za kritje osnovnih stroškov. Veliko jih je prispelo z bankovci grivne, vendar se soočajo z velikimi težavami pri pretvarjanju teh bankovcev v valuto države članice gostiteljice.
- (4) Narodna banka Ukrajine je začasno ustavila menjavo bankovcev grivne v tujo gotovino, da bi zaščitila omejene devizne rezerve Ukrajine.
- (5) Kreditne institucije v državah članicah niso pripravljene opravljati menjave zaradi omejene konvertibilnosti bankovcev grivne in izpostavljenosti valutnemu tveganju.
- (6) Nekaterе države članice razmišljajo o vzpostavitvi nacionalnih shem za podporo pretvorbe omejenega zneska griven na posamezno razseljeno osebo po fiksnem tečaju.
- (7) Da bi razseljenim osebam iz Ukrajine pomagali pri zadovoljevanju njihovih potreb, zlasti med potovanjem po Uniji, bi bilo treba olajšati pretvorbo griven v valute držav članic gostiteljic.
- (8) Spodbujati bi bilo treba usklajen pristop k nacionalnim shemam, ki jih vzpostavijo države članice, da bi se razseljenim osebam iz Ukrajine nudili enaki pogoji za pretvorbo njihovih bankovcev grivne v lokalno valuto ne glede na to, katera država članica jih gosti, kreditnim institucijam zagotovili enaki konkurenčni pogoji ter preprečilo morebitno špekulativno ravnanje na trgu.

¹ Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2022/382 z dne 4. marca 2022 o ugotovitvi obstoja množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine v smislu člena 5 Direktive 2001/55/ES in z učinkom uvedbe začasne zaščite (UL L 71, 4.3.2013, str. 1).

² Direktiva Sveta 2001/55/ES z dne 20. julija 2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takšnih oseb (UL L 212, 7.8.2001, str. 12).

- (9) Nacionalna banka Ukrajine je stopila v stik z več državami članicami, da bi vzpostavila take sheme za nakup bankovcev grivne po uradnem menjalnem tečaju.
- (10) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, in brez poseganja v člena 3 in 4 tega protokola Irska ne sodeluje pri sprejetju tega priporočila, ki se zato v njej ne uporablja.
- (11) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju tega priporočila, ki se zato v njej ne uporablja –

SPREJEL NASLEDNJE PRIPOROČILO:

CILJ IN PODROČJE UPORABE

- 1. Cilj tega priporočila je razseljenim osebam, ki so upravičene do začasne zaščite ali ustrezne zaščite po nacionalnem pravu v smislu člena 2 Izvedbenega sklepa Sveta (EU) 2022/382, olajšati menjavo bankovcev grivne v lokalno valuto države članice, ki gosti navedene razseljene osebe.

SVET, OB SPOŠTOVANJU NACIONALNIH PRISTOJNOSTI TER NACIONALNIH OKOLIŠČIN IN PRAKS,

PRIPOROČA:

GLAVNA PRIPOROČILA

- 2. Države članice bi morale vzpostaviti nacionalne sheme za lažjo pretvorbo bankovcev grivne v nacionalno valuto z naslednjimi značilnostmi:
 - (a) vsaka razseljena oseba, ki z dokazili, kakršna so navedena v Sporočilu Komisije 2022/C 126 I/01³, dokaže, da je upravičena do začasne zaščite, kakor je določena v Direktivi 2001/55/ES, ali do ustrezne zaščite po nacionalnem pravu, kot je navedeno v Izvedbenem sklepu (EU) 2022/382, bi morala imeti možnost, da bankovce grivne pretvori v valuto države članice. V primeru razseljenih mladoletnikov brez spremstva bi moral pretvorbo opraviti zastopnik iz člena 16(1) Direktive 2001/55/ES;
 - (b) določiti bi bilo treba najvišje zneske na osebo; ob upoštevanju nacionalnih okoliščin bi morali taki najvišji zneski znašati največ 10 000 griven na osebo;
 - (c) tako pretvorbo bi bilo treba dovoliti brez stroškov;
 - (d) uporabljati bi se moral uradni menjalni tečaj, kakor ga objavlja Narodna banka Ukrajine;
 - (e) shema bi morala trajati najmanj tri mesece.

DODATNA PRIPOROČILA

- 3. Da se zagotovi učinkovit dostop do sheme za pretvorbo, bi si morale države članice prizadevati, da za izvajanje sheme čim bolj izkoristijo mrežo sodelujočih kreditnih

³ Sporočilo Komisije o operativnih smernicah za izvajanje Izvedbenega sklepa Sveta (EU) 2022/382 o ugotovitvi obstoja množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine v smislu člena 5 Direktive 2001/55/ES in z učinkom uvedbe začasne zaščite (UL C 126 I, 21.3.2022, str. 1).

institucij. Da se zagotovi spoštovanje zlasti najvišjega zneska na razseljeno osebo, bi morale države članice premisliti o dogovoru s sodelujočimi kreditnimi institucijami o tem, kako evidentirati in preveriti identiteto posameznih razseljenih oseb, ki uporabljajo shemo.

4. Da se zagotoviti dobro finančno upravljanje in kadar je to potrebno, bi morale države članice predvideti dogovor z Narodno banko Ukrajine o načinih za prihodnjo menjavo bankovcev grivne.

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik*